

ДОСВЕД МІЖНАРОДНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА КАФЕДРЫ БЯСПЕКІ ЖЫЦЦЯДЗЕЙНАСЦІ

В. М. БОСАК, д-р с.-г. навук, прафесар

УА «Беларуская дзяржаўная сельскагаспадарчая акадэмія»,
Горкі, Рэспубліка Беларусь

Уводзіны. Бяспека жыццядзейнасці ахоплівае шэраг накірункаў, у тым ліку тэхнаферную бяспеку, радыяцыйную бяспеку, экалагічную бяспеку, харчовую бяспеку, энергетычную бяспеку і г. д. [1–3, 9, 15, 20, 21, 23–25, 29, 30, 34].

Паспяховаму выкананню вучэбнай, вучэбна-метадычнай і навуковай дзейнасці ў вышэйшай школе па пытаннях бяспекі жыццядзейнасці садзейнічае развіццё і ўмацаванне міжнароднага супрацоўніцтва ў дадзенай галіне [13, 16, 22].

Асноўная частка. Кафедра бяспекі жыццядзейнасці УА БДСГА ажыццяўляе актыўнае міжнароднае супрацоўніцтва з вядучымі замежнымі навучальнымі і навуковымі ўстановамі па праблемах бяспекі жыццядзейнасці (Аўстрыя, Вялікабрытанія, Германія, Індыя, Казахстан, Нідэрланды, Польшча, Расія, Узбекістан, Украіна, Чэхія, Швейцарыя) [22].

За апошнія 5 гадоў супрацоўнікі кафедры БЖД прадставілі 59 дакладаў на замежных навуковых канферэнцыях і апублікавалі 86 работ у навуковых часопісах і зборніках (табліца).

Публікацыі кафедры БЖД у замежных выданнях

Паказчыкі	Гады				
	2017	2018	2019	2020	2021
Навуковыя артыкулы ў часопісах і зборніках	5	6	7	7	7
у т. л. артыкулы ў БД Scopus / Web of Science	1	2	1	1	2
Матэрыялы канферэнцый	7	18	16	6	7
Даклады на канферэнцыях	10	18	17	6	8

Найбольшая актыўнасць у галіне міжнароднага супрацоўніцтва кафедры БЖД адзначана ў Германіі, Казахстане і Расіі.

Міжнароднае супрацоўніцтва з нямецкімі калегамі ажыццяўляецца перш-наперш па пытаннях харчовай і экалагічнай бяспекі па такіх накірунках, як удзел у сумесных навуковых праектах з публікацыяй іх вынікаў, выступленне з дакладамі на навуковых канферэнцыях з публікацыяй у нямецкіх выданнях, даследаванне нямецкага вопыту з публікацыяй адпаведных матэрыялаў у беларускіх выданнях, прыцягненне вядучых нямецкіх навукоўцаў для рэцэнзавання вучэбна-метадычных і навуковых работ [4–8, 11, 12, 17–19, 31, 36].

З расійскімі партнёрамі дыялог ідзе па пытаннях тэхнасфернай, экалагічнай і харчовай бяспекі, у тым ліку па праблемах падрыхтоўкі спецыялістаў па ахове працы і бяспекі жыццядзейнасці [10, 14].

З казахстанскімі калегамі актыўнае міжнароднае супрацоўніцтва таксама ажыццяўляецца па пытаннях тэхнасфернай, экалагічнай і харчовай бяспекі. Асаблівае месца ў міжнародным супрацоўніцтве паміж кафедрай БЖД УА БДСГА і Рэспублікай Казахстан займае падрыхтоўка кадраў вышэйшай кваліфікацыі для нашых казахстанскіх патнёраў сумесна з вядучымі казахстанскімі навукоўцамі.

Доктар сельскагаспадарчых навук, прафесар В. М. Босак ажыццяўляе навуковае кансультаванне дактарантаў Паўднёва-Казахстанскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя М. Ауэзава па спецыяльнасці 6D073100 – Бяспека жыццядзейнасці і ахова навакольнага асяроддзя:

– К. С. Дасаліева (тэма дысертацыі «Даследаванне ўплыву структуры аўтамабільных дарог «земляное пакрыццё – асфальтабетон» на бяспеку жыццядзейнасці пры эксплуатацыі», дысертацыя паспяхова абаронена ў 2018 г.);

– А. Д. Байбатаевай (тэма дысертацыі «Распрацоўка тэхналогіі біяіндыкацыі і біярэмедыяцыі глебаў г. Шымкент, забруджаных цяжкімі металамі (As, Pb, Cd)», навуковая стажыроўка А. Д. Байбатаевай на базе УА БДСГА адбылася з 27 лістапада па 26 снежня 2019 г.);

– Н. М. Сулейменава (тэма дысертацыі «Ацэнка эндагеннай пажарнай небяспекі на вугальных шахтах па складу газаў у руднічнай атмасферы», навуковая анлайн-стажыроўка Н. М. Сулейменава на базе УА БДСГА адбылася з 20 красавіка па 20 траўня 2020 г.);

– Т. Т. Заурбекава (тэма дысертацыі «Распрацоўка ўтылізацыі вытворчага пылу прадпрыемства па выпуску валакніста-цэментных вырабаў з мэтай зніжэння яго ўплыву на навакольнае асяроддзе»,

навуковая анлайн-стажыроўка Т. Т. Заурбекава на базе УА БДСГА паспяхова прайшла з 19 красавіка па 19 траўня 2021 г.).

Асноўныя вынікі сумесных беларуска-казахстанскіх навуковых даследаванняў апублікаваны ў вядучых замежных часопісах, якія ўваходзяць у БД Scopus і Web of Science, навуковых часопісах і зборніках Рэспублікі Беларусь і Рэспублікі Казахстан, выданнях УА БДСГА [2, 26–28, 32, 33, 35, 37, 38].

Заклучэнне. Развіццё міжнароднага супрацоўніцтва паміж кафедрай БЖД УА БДСГА і замежнымі вышэйшымі навучальнымі і навуковымі ўстановамі садзейнічае развіццю вучэбных і навуковых сувязяў як непасрэдна кафедры БЖД, так і УА «Беларуская дзяржаўная сельскагаспадарчая акадэмія» і Рэспублікі Беларусь.

ЛІТАРАТУРА

1. Антоник, М. И. Особенности почвенных условий дубовых насаждений юго-западной части Беларуси / М. И. Антоник, В. Н. Босак // Лесное хозяйство. – Минск: БГТУ, 2016. – С. 44.

2. Байботаева, А. Д. Разработка устройства для учета люмбрицид в почве / А. Д. Байботаева, Г. Д. Кенжалиева, В. Н. Босак // Инновационные решения в технологиях и механизации сельскохозяйственного производства. – 2021. – Вып. 6. – С. 6–8.

3. Балакир, М. В. Почвенные условия в еловых насаждениях искусственного происхождения в условиях Беларуси / М. В. Балакир, В. Н. Босак // Актуальные направления научных исследований XXI века: теория и практика. – 2015. – Т. 3, № 4-2. – С. 161–164.

4. Босак, В. М. Асаблівасці падрыхтоўкі магістрантаў у вышэйшых навучальных установах Беларусі і Германіі / В. М. Босак, А. А. Босак // Веснік Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта. Серыя грамадскіх і гуманітарных навук. – 2010. – № 1. – С. 28–31.

5. Босак, В. М. Асаблівасці правядзення прыёмнай кампаніі ў ВНУ Беларусі / В. М. Босак // Перспективы развития высшей школы. – Гродно: ГГАУ, 2014. – С. 31–32.

6. Босак, В. М. Асаблівасці рэфармавання сістэмы адукацыі Рэспублікі Беларусь ва ўмовах далучэння да Балонскага працэсу / В. М. Босак, А. А. Босак // Перспективы развития высшей школы. – Гродно: ГГАУ, 2013. – С. 325–326.

7. Босак, В. М. Інтэрнцыялізацыя вышэйшай школы Германіі: прыклад універсітэта Хаэнхайм / В. М. Босак, А. А. Босак // Евразия: межкультурное взаимодействие в экономическом и образовательном пространстве. – Минск: БГЭУ, 2017. – С. 61–63.

8. Босак, В. М. Падрыхтоўка ў аспірантуры і абарона дысертацыі: досвед вышэйшай школы Германіі / В. М. Босак, Т. У. Сачыўка // Перспективы развития высшей школы. – Гродно: ГГАУ, 2020. – С. 145–148.

9. Босак, В. Н. Агроэкологические аспекты использования органических отходов производства / В. Н. Босак, С. Л. Максимова, О. Н. Марцуль // Техника и технология защиты окружающей среды. – Минск: БГТУ, 2011. – С. 35–37.

10. Босак, В. Н. Безопасность жизнедеятельности человека / В. Н. Босак. – Старый Оскол: ТНТ, 2022. – 356 с.

11. Босак, В. Н. Вступительная кампания в вузы Республики Беларусь: проблемы и решения / В. Н. Босак // Высшая школа: проблемы и перспективы. – Минск: РИВШ, 2009. – С. 10–12.
12. Босак, В. Н. Качество образования и Болонский процесс: опыт университета Хознхайм / В. Н. Босак // Проблемы и основные направления развития высшего технического образования. – Минск: БГТУ, 2016. – С. 5–6.
13. Босак, В. Н. Международное сотрудничество в высшей школе Республики Беларусь / В. Н. Босак, А. А. Босак // Перспективы развития высшей школы. – Гродно: ГГАУ, 2010. – С. 17–19.
14. Босак, В. Н. Нормативное обеспечение охраны труда в сельском хозяйстве Республики Беларусь / В. Н. Босак // Трансформация промышленной безопасности и охраны труда на производстве. – Орел, 2022. – С. 28–31.
15. Босак, В. Н. Организация защиты населения и объектов от чрезвычайных ситуаций в Республике Беларусь / В. Н. Босак // Дальневосточная весна – 2014. – Комсомольск-на-Амуре: КНАГТУ, 2014. – С. 19–22.
16. Босак, В. Н. Организация научной деятельности в высшей школе Республики Беларусь / В. Н. Босак, А. А. Босак // Перспективы развития высшей школы. – Гродно: ГГАУ, 2011. – С. 29–30.
17. Босак, В. Н. Подготовка специалистов АПК в Германии: опыт университета Хознхайм / В. Н. Босак, Т. В. Сачивко, И. Е. Жабровский // Актуальные проблемы формирования кадрового потенциала для инновационного развития АПК. – Минск: БГАТУ, 2016. – С. 101–104.
18. Босак, В. Н. Проблемы эффективного использования легких почв в Германии / В. Н. Босак // Почвенные исследования и применение удобрений. – Минск: БелНИИПА, 1997. – Вып. 24. – С. 128–133.
19. Босак, В. Н. Русско-немецко-белорусский словарь по почвоведению и агрохимии / В. Н. Босак, А. А. Босак. – Минск, 1999. – 430 с.
20. Босак, В. Н. Экологическое образование в аграрных вузах Республики Беларусь / В. Н. Босак, Т. В. Сачивко // Охрана окружающей среды – основа безопасности страны. – Краснодар: КубГАУ, 2022. – С. 639–641.
21. Букреев, Е. Г. Особенности модернизации технологического процесса производства творога / Е. Г. Букреев, В. Н. Босак // Переработка и управление качеством сельскохозяйственной продукции. – Минск: БГАТУ, 2017. – С. 356–357.
22. Великанов, В. В. Международное сотрудничество УО БГСХА – казахстанский вектор / В. В. Великанов, С. А. Носкова, В. Н. Босак // Вестник БГСХА. – 2021. – № 3. – С. 212–215.
23. Влияние органоминерального удобрения на деятельность почвенных фосфатмобилизирующих микроорганизмов и разработка оптимальных составов удобрительных композиций / О. Б. Дормешкин [и др.] // Актуальные проблемы инновационных технологий в развитии химической, нефтегазовой и пищевой промышленности. – Ташкент: ТХТИ, 2021. – С. 174–175.
24. Гетьман, В. В. Отношение граждан Республики Беларусь к страхованию жизни и здоровья / В. В. Гетьман, Е. Д. Богдан, В. Н. Босак // Обеспечение безопасности жизнедеятельности: проблемы и перспективы. – Минск, 2016. – С. 44–45.
25. Домненкова, А. В. Возобновляемые источники энергии в Беларуси / А. В. Домненкова, В. Н. Босак, Т. В. Сачивко // Технология органических веществ. – Минск: БГТУ, 2021. – С. 71.

26. Досалиев, К. С. Использование техногенных отходов в дорожном строительстве / К. С. Досалиев, К. Т. Жантасов, В. Н. Босак // Инновационные решения в технологиях и механизации сельскохозяйственного производства. – 2021. – Вып. 6. – С. 20–22.

27. Заурбеков, Т. Т. Асбест и асбестовые изделия: характеристика, безопасность и перспективы / Т. Т. Заурбеков, К. С. Досалиев, В. Н. Босак // Инновационные решения в технологиях и механизации сельскохозяйственного производства. – 2021. – Вып. 6. – С. 23–25.

28. Использование техногенных отходов для дорожной одежды коробчатого типа / К. Т. Жантасов [и др.] // Труды БГУ. Серия 2: Химические технологии, биотехнология, геоэкология. – 2017. – № 2. – С. 170–175.

29. Кривоноженкова, Е. А. Производство зерна в Республике Беларусь в контексте продовольственной безопасности / Е. А. Кривоноженкова, В. Н. Босак // Научный потенциал молодежи – будущему Беларуси. – Пинск: ПолесГУ, 2010. – С. 132–133.

30. Руско, О. А. Состояние и перспективы развития СПК «Почапово» Пинского района / О. А. Руско, В. Н. Босак // Устойчивое развитие экономики: состояние, проблемы, перспективы. – Пинск: ПолесГУ, 2008. – С. 59–60.

31. Сачивко, Т. В. Ботанический сад Университета Хознхайм: история и современность / Т. В. Сачивко, В. Н. Босак // Вестник БГСХА. – 2020. – № 1. – С. 168–170.

32. Сулейменов, Н. М. Состав и пожароопасность рудничных газов / Н. М. Сулейменов, Ш. К. Шапалов, В. Н. Босак // Инновационные решения в технологиях и механизации сельскохозяйственного производства. – 2021. – Вып. 6. – С. 50–53.

33. Шапалов, Ш. К. Оценка устойчивости сортов пшеницы к листовой бурой ржавчине / Ш. К. Шапалов, В. Н. Босак // Технологические аспекты возделывания сельскохозяйственных культур. – Горки: БГСХА, 2021. – С. 443–445.

34. Юшко, Е. А. Экономическая эффективность внутрихозяйственной промышленной переработки молока / Е. А. Юшко, В. Н. Босак, В. С. Тонкович // Устойчиво развитие экономики: состояние, проблемы, перспективы. – Пинск: ПолесГУ, 2010. – С. 251–252.

35. Age-resistant varieties of spring wheat to leaf rust (*Puccinia recondita f. sp. tritici* Rob. ex. Erikss et Henn) / Sh. K. Shapalov [et al.] // News of the National Academy of Science of the Republic of Kazakhstan. Series of Agricultural Science. – 2015. – V. 6, Nr. 30. – P. 86–92.

36. Does soil organic matter in mollic horizons of central/east European floodplain soils have common chemical features? / Th. Rennert [et al.] // Catena. – 2021. – Vol. 200. – P. 105–192.

37. Numerical simulation modeling of temperature distribution in the process of coal self-heating in the mined-out spaces / N. M. Suleymenov [et al.] // News of the Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Geology and Technical Sciences. – 2021. – V. 2 (446). – P. 167–173.

38. Recognition of stages of emergence and development of the endogenous fire in coal mines / V. N. Bosak [et al.] // Bulletin of National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. – 2018. – V. 3 (373). – P. 107–112.

Аннотация. Приведены результаты международного сотрудничества кафедры БЖД УО БГСХА в сфере обеспечения безопасности жизнедеятельности на современном этапе развития общества.

Ключевые слова: безопасность жизнедеятельности, международное сотрудничество, сельское хозяйство.